

Veje ind i gadelivet

Hakan Kalkan

Adjunkt, dr.scient.soc., Roskilde Universitet

Metode

- Ca. 9 års etnografisk feltarbejde (ca. 5,5 års intensivt feltarbejde, 2,5 års mindre intenst feltarbejde, et års sporadisk feltarbejde)
- Herunder foretaget deltagende observation blandt over 100 unge mænd, hvor jeg har taget feltnoter, haft uformelle interviews og samtaler med dem, samt lavet digitalt-optagne interviews med 84 af dem.

Skoleliv

- Antiskolekultur
- Statusfrustration i skolen
- Ballademageridentitet

Status blandt drengene

- Berzan: Hvis du gerne vil spille smart og du gerne vil være den, der ligger højest i niveau, du ved gerne vil have respekt og sådan noget, og du gerne vil vise dig frem, så begynder du at lave hærværk eller bruger vold mod de andre i klassen og sådan noget. [...] Det er sikkert, fordi du gerne vil ind mellem en gruppe venner, du ved, så de ikke holder dig ude og siger "jamen dig du er bare en fisse" og sådan noget. "Du er en nørd, du er sådan og sådan". Det vil du ikke opleve. Så du vil gerne med i den gruppe.

Gadekulturen infiltrerer skolelivet

- *Hakan*: Men du sagde også, at for eksempel så man nogen ældre blive taget af politiet, og så siger man "oh de er seje, de der".
- *Kadeer*: [...] Det var mere at, folk ser sådan noget inde i deres gård. Og kommer med det, og snakker om det i skolen. [...]
- *Hakan*: Så man så ting og sager på gården også?
- *Kadeer*: Ja ja. Det var der. Det er der det kom fra ikke?[...] Det er fra gaden, men så er det ligesom, hvis du tænker på det, er det en virus som er på gaden. Som en han har fået og taget med ind i en skole, og spredt det derfra. Så selv derfra vil skolen også blive smittet af det.

Udstødelse

- Overvågning
- Fremmedgørelse

Jeg er på vej hjemad, da jeg ser Cumar i nærheden af sin lejlighed. Han har et lettere bestyrtet ansigtsudtryk. Han ser så også mig og kommer hen og hilser på mig. Derefter fortæller han, at "der var lige en mand, der råbte til mig. Jeg var på vej hjem fra indkøb. Så er der sådan en gammel mand, han kører på cykel forbi mig. Han blev ved med at kigge på mig, så kigger jeg på ham. Så siger han "der er for mange negre her!". Jeg blev helt sådan, ligesom jeg gik i chok. Jeg har poser i hånden jo, fra indkøb. Så efter et sekund, jeg blev sur. Jeg slap poserne og løb efter ham. Men han så mig komme og cyklede hurtigt væk.

Og min mor, hun så mig ud ad vinduet. Hun bliver bange, hun siger, jeg ikke skal gøre sådan noget. Det er ikke så godt. Men jeg er sur.

Ibrahim: I skolen eller i andre steder, i fritidsklubben eller ude og spille fodbold, eller du er ude og gå på gaden. Du møder en anderledes måde, hvorpå folk opfører sig over for dig, som er anderledes, end hvis du var *en almindelig en*, i gåseøjne.

Hakan: Altså en dansker?

Ibrahim: Ja. [...] De kigger på dig, med nogle øjne, som om at "vi ved godt, hvad du er", forstår du? [...] "Du er anderledes, du er fremmed".

- Nabolagsnationalisme - man udvikler et stærkt tilhørsforhold til Nørrebro og gadens fællesskab

Gadesocialisering

- "Ældre" søger at holde de "yngre" ude af gadelivet

- *Kadeer*: På det tidspunkt [da vi var i teenagealderen], der gjorde de [ældre fra min gård] alt for at vi ikke skulle være sammen med dem, og ikke gøre de ting de gør.
- *Rami*: Altså dem [de yngre] har vi styr på. Altså vi har forklaret dem, hvilken vej de skal tage og alt muligt. Forklaret dem "lad være med at se op til os" og alt muligt. [...] Det bliver sagt flere gange. Og hvis vi ser noget som tyder på at de er i den samme vej som os så tager vi også fat i dem. [...] fordi det er den gale vej, rent ud sagt.

- Socialisering på baggrund af (social og) rumlig nærhed

Socialiseringen blandt jævnaldrende

- I grupper af jævnaldrende udvikles der alternative og til dels "afvigende" normer for anerkendelse:

Kadeer: For eksempel, hvis der er en som blev anholdt foran alle sammen. Så i stedet for at kalde ham, at han er kriminel eller noget som man burde gøre [...] Så kaldte man ham "han er sej nok ham der og han er gal og han er skør og ham skal du passe på" ikke? Og der er rigtig mange der så op til at folk skal sige sådan noget om dem. [...]

Altså det var gruppen der tænkte. Det var ikke en individuel. Altså hvis gruppen lige pludselig snakkede om det der [og sagde] "jamen det der, det kunne være sygt nok", jamen så er det sygt nok. Så gik vi ud fra at det er sygt nok at gøre sådan noget ikke.

Medierepræsentationers betydning

- Der er tre centrale medieikoner på gaden som influerer de unges gadeliv i teenageårene:
- Sangeren Tupac Shakur og filmene Blood in Blood Out og Scarface
- Det skyldes:
- "Ghettoliv"
- "Den respekterede indvandrer"
- "Gangsteren"

- Kalkan, H. (2022). The American Ghetto, Gangster, and Respect on the Streets of Copenhagen: Media(tion)s between Structure and Street Culture. *Journal of Contemporary Ethnography*, 51(3), 407–434.

Familien

- De unge mænds forældre er imod gadekulturen og søger at holde dem ude af det:
- *Hakan*: Mener du at der er nogen måder sådan som gaden, altså livet på gaden, gadekulturen ikke, den er anderledes end vores forældres kultur?
Daud: Ja, selvfølgelig er det anderledes. Ens forældre vil ikke have at du står på gaden jo. Og laver dårlige ting. De ved godt hvad gaden indeholder jo. At sælge hash, tage stoffer, lave ballade. De ved godt at det ikke er en fremtid, ind og ud af fængslet. Ens familie vil aldrig have sådan noget der. De vil ikke have det, de vil kun en det godt jo. Have en fremtid, have et arbejde. Have [modsat gadens marginalisering], forstår du? Så det er meget anderledes jo.

- De unge hemmeligholder gadelivet
- Lever dobbelte liv
- Familien gives som en grund til at man ikke deltager i gadens økonomi

Berzan: Vi er sikkert stille og rolige, fordi vi ser meget op til at støtte sin egen familie. Og holde mere tæt med familien. Også med vennerne, men du ved, kriminalitet, det kan fjerne dig fra mange andre ting.

Hakan: Hvordan, hvad mener du?

Berzan: Du ved, kriminalitet det er en ting. Og du har familie, du har venner. Du har forskellige ting. På grund af kriminalitet kan du godt gå længere væk fra det, kan man sige.

Hakan: Fra familien eller hvad?

Berzan: Ja lige præcis. Så det er ikke det værd.

- 25% rabat og fri fragt på køb af bogen
Veje til Respekt på www.hansreitzel.dk
ved brug af koden: RESPEKT25